

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.III.30.429/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes1

A felperes jogi képviselője: Papcsák Ügyvédi Iroda cím1

Az I. rendű alperes: alperes1

A II. rendű alperes: alperes2

A I-II. rendű alperes képviselője: Dr. Szeiler Ügyvédi Iroda cím2

Az eljárás tárgya: felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős ítélet száma:

Győri Ítéltábla, Gf.II.20.044/2022/8/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Veszprémi Törvényszék, 3.G.40.026/2021/33/I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illetékbevételi számlájára 14.000 (tizennégyezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illetéket.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes, mint az I. és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ennek következtében az adós vagyona 20.600.000 forinttal csökkent. Ezt meghaladóan a felperes keresetét az I. rendű alperessel szemben, illetve a II. rendű alperessel szemben teljes egészében elutasította.

[2] Ítéletének indokolásában – többek között – megállapította, hogy a felperes a közzétett beszámoló adataival bizonyította a társaság 2014. december 31-ével beállt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét; ennek objektív feltétele (a likvid vagyon hiánya), valamint szubjektív feltétele (az, hogy a vezető tisztségviselő erről vagy tudomást szerezzen, vagy kellő gondosság esetén tudomást kelljen szereznie) egyaránt megvalósult. A 20.600.000 forint vagyoncsökkenést az I. rendű alperes azzal idézte elő, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő társaság vagyonából saját tagi kölcsön igényét elégítette ki.

[3] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[4] A jogerős ítélet indokolása szerint az adós fenyegető fizetéseképtelensége körében nem fogadta el az I. rendű alperes fellebbezésében kifejtett érvelését, ami azon alapult, hogy az értékelt üzleti évek után letétbe helyezett és közzétett számviteli beszámolóikban megjelölt rövid lejáratú kötelezettségek döntő része – nevezetesen a tagi kölcsön kötelezettségek – inkább hosszú lejáratú kötelezettségnek voltak tekinthetők. Egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával abban, hogy az alperesek a 26. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt személyes előadásuk során az egyes évek számviteli beszámolóinak valóságát [a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 18. §] nem vitatták, a Pp. 214. § (2) bekezdése az érdemi tárgyalás során az erre vonatkozó korábbi perfelvételi nyilatkozat megváltoztatását már nem tette lehetővé. Mindemellett az I. rendű alperes perfelvételi nyilatkozata szerint bizonyítást nem indítványozott abban a vonatkozásban, hogy a tagi kölcsönök az Sztv. 42. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéshez képest nem rövid lejáratú kötelezettségek voltak, hanem azokat egy üzleti évet meghaladó lejáratra nyújtották.

[5] A másodfokú bíróság rámutatott továbbá a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (3) bekezdésében definiált fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének objektív és szubjektív feltételére: objektív feltétel, hogy az adós tartozásait likvid vagyon hiányában ne legyen képes kifizetni, a szubjektív feltétel pedig az, hogy erről a vezető tisztségviselő tudomást szerezzen, vagy legalábbis megállapítható legyen, hogy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie. Az objektív feltétel akkor következik be, amikor az adós esedékes tartozásának összege a társaság likvid, vagy könnyen likviddó tehető vagyonát meghaladja, és ezt a helyzetet a tartozások átütemezésével, esetleges reálisan visszafizethető kölcsön felvételével, vagy más módon nem háritották el. Ezzel összefüggő követelmény, hogy az adós vezető tisztségviselője folyamatosan kísérje figyelemmel a cég esedékes, lejárt tartozásait, valamint cash-flow kimutatását. A szubjektív feltétel kapcsán pedig vizsgálendő, hogy az objektív feltétel bekövetkezéséről tudomásszerzés egy ilyen tisztséget ellátó személytől kellő gondossággal tanúsítása esetén elvárható-e.

[6] Adott ügyben a feltárt körülmények mérlegelésével volt meghatározható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja, elsőként a mérlegadatok, közelebbről a mérleg eszközoldalán szereplő forgóeszközök és a forrásoldalon a rövid lejáratú kötelezettségekkel vizsgálatával. A másodfokú bíróság kiemelte továbbá, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése megítélésénél annak van jelentősége, hogy az adós tartozásait esedékességkor képes-e megfizetni. Ha erre képes, azonban más okból nem kívánja kötelezettségét teljesíteni, úgy a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn; amennyiben viszont tartozásai megfizetésére az esedékességkor nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, úgy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezik. Ha a gazdálkodó szervezet vezetője ezt előre látta, vagy észszerűen előre láthatta, úgy az adott időponttól kezdődően – amennyiben a felszámolás megindul – a hitelezőkkel szembeni felelőssége fennáll.

[7] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, adott esetben annak volt relevanciája, hogy az adós mérlegének eszköz- és forrásoldala szembeállításával a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2014. december 31-én már fennállt, illetve ebből a társaság ezt követően sem került ki. Az objektív feltételt illetően helyesen utalt arra a felperes, hogy a likvid vagyonként nem értékelhető tárgyi eszközök levonásával a társaság likvid vagyonát annak rövid lejáratú kötelezettségei mindvégig számottevően meghaladták. A szubjektív feltétel kapcsán pedig arra mutatott rá, hogy az I. rendű alperesnek a felperes bérleti, közüzemi díj, illetve használati

díj követeléséről észszerűen tudnia kellett, függetlenül attól, hogy ennek perrel érvényesítése esélyeiről milyen (helyes, vagy helytelen) ügyvédi tájékoztatást kapott.

[8] A másodfokú bíróság végül hangsúlyozta, a bírói gyakorlat következetes abban is, hogy a bennfentes, belső hitelezők részére a tagi kölcsön visszafizetés megítélését az összhitelezői érdekekre fókuszálva kell vizsgálni. A társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzetben a tagok részére nyújtott kölcsön visszafizetése – amellyel az adós aktív, a hitelezői igények fedezetét jelentő készpénzvagyonra csökken – nem felel meg a cég külső érdektelen hitelezőinek érdekeire figyelemmel meghatározott jogszabályi elvárásnak, és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került társaság vezető tisztségviselőjének felelősségét alapozza meg, függetlenül attól, hogy az ilyen szolgáltatás szigorú törvényi feltételek mellett [Cstv. 40. § (1) és (2) bekezdései] visszakövetelhető (Kúria Gfv.VII.30.254/2015/4., Gfv.VII.30.013/2019/8. és Gfv.VII.30.269/2014/6. számú ítélete).

[9] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján a joggyakorlat egységének, továbbfejlesztésének biztosítására. Megsértett jogszabályhelyként a Cstv. 33/A. § (1) és (3) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdését, 369. § (1) bekezdését, (3) bekezdés b) pontját és (4) bekezdését, illetve a 370. § (3) bekezdését jelölte meg.

[10] Álláspontja szerint a joggyakorlat továbbfejlesztése megkívánja, hogy a Kúria állást foglaljon abban a kérdésben, hogy a társaság működésének biztosítása érdekében adott tagi kölcsönök – számviteli besorolásuktól függetlenül – miképp befolyásolják a társaság likviditását, azokat – céljukra figyelemmel – figyelembe kell-e venni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet vizsgálata során. A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében indokoltnak tartotta annak vizsgálatát is, hogy amennyiben a hitelező magatartása miatt kényszerül egy társaság kölcsön igénybevételére, úgy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása körében a hitelező saját felróható magatartása értékelhető-e. A joggyakorlat egységes és továbbfejlesztése érdekében indokoltnak tartotta még annak vizsgálatát is, hogy miképpen értékelhető a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének szubjektív feltétele körében egy adós által vitatott követelés, nevezetesen az, ha a hitelező az adós által el nem ismert követelését később, már más ügyvezető alatt peres eljárásban érvényesíti, amelyben pernyertes lesz, tekintettel a Sztv. 42. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében az adós könyveiben a társaság által vitatott követelést nem lehet kötelezettségként kimutatni.

[11] A Kúria elöljáróban rögzíti, mivel a másodfokon eljáró bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, ebből következően a Pp. 408. § (2) bekezdése, valamint a 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében az I. rendű alperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[12] A Kúria az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[13] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel az I. rendű alperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében.

[14] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt követelmények nem teljesültek.

[15] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozott engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve úgy foglalt állást, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, az általa a Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.

[16] A fél az engedélyezés alapjául szolgáló, eltérő határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni, első fokon jogerőre emelkedett határozatra azonban nem hivatkozhat. A felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelem kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat a vizsgált engedélyezési ok körében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[17] Az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelme alapjául azonban egyáltalán nem jelölt meg ebben a körben a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó, ellentétes tartalmú bírósági határozatokat.

[18] A Pp. 409. § (2) bekezdése a) pontjának második fordulata szerint a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére akkor hivatkozhatnak a felek, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható a körülmények változása miatt: ilyen lehet például a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozása, avagy az, hogy a jogszabályokban változás következett be, amely kétséges teszi, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is irányadók lehetnek (PK vélemény 2. pont).

[19] Az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelmében előadottak nem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy a megjelölt jogértelmezési kérdések szükségessé teszik a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében a felülvizsgálatot. Amellett, hogy a joggyakorlat – hibásnak tartott – egységét tekintve az I. rendű alperes egyedül a Kúria Polgári Kollégiumának a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége tárgykörében

felállított joggyakorlat-elemző csoportja összefoglaló véleményére (2016.El.II.JGY.G.2.) utalt, és erre figyelemmel kérte a joggyakorlat továbbfejlesztését egyfelől abba az irányba, hogy az adós tagjai által a fizetéseképtelenség elhárításához nyújtott tagi kölcsön ne legyen értékelhető kötelezettségként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapítása során. Iránymutatást kívánó jogkérdésként jelölte még meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megítéléséhez a hitelező felróható magatartását, a szubjektív feltétel körében pedig az adós vitatott követeléseinek kérdését.

[20] Az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelmében nem adott azonban elő megfelelő tartalommal a továbbiakban változatlan formában nem támogatható gyakorlat megváltoztatására vezető körülményt: sem megváltozott társadalmi, gazdasági viszonyokat, sem pedig a meglévő iránymutatást kétségessé tévő jogszabályváltozást vagy a jogtudományban felmerült újabb doktrínát. Az általa előadott érvelés és a megválaszolni kért kérdések jelentősége nem mutatott túl az adott ügyben felmerült jogkérdések vizsgálatán, és az I. rendű alperes maga sem állította az általa megjelölt jogkérdések egyedi ügyön túlmutató jellegét. Önmagában a fél részére értelmezést igénylő kérdések felvetése viszont nem alapozhatja meg a jogerős határozat jogereje feloldásának lehetőségét magában hordozó felülvizsgálat engedélyezését (Pfv.I.20.834/2019/2.).

[21] A kifejtettek értelmében a Kúria nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek az I. rendű alperes által hivatkozott okokból, sem a joggyakorlat egységének biztosítására, sem a továbbfejlesztése érdekében, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[22] Az I. rendű alperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján számított 14.000 forint összegű illetékét a Pp. 87. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendeletnek a 26/2022. (XII. 6.) IM rendelettel módosított 3. § (2) bekezdése szerint alapján köteles az államnak megfizetni. A fizetendő felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték kapcsán a Kúria egyben a következőkről tájékoztatja az I. rendű alperest: az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni; az illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé; a megfizetés során közleményként kell feltüntetni a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Figyelmezteti a Kúria az I. rendű alperest, hogy amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[23] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. január 24.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelével: